

Colofon

41e jaargang, nummer 5,
mei. 2015
KringNieuws verschijnt 8x
per jaar

Secretariaat:

Nassastraat 13 4931 XE
Geertruidenberg
Telefoon: 0162-520519

e-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws

john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

28 mei 2015 *
24-09-2015

* Niet definitief

Druk: Ergon, grafimedia te
Eindhoven

Afzonderlijke hoogtepunten:

Expositie 2015	1
Verslag lezing	2
Oproep en Promotie	3
Divers nieuws	4

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank
NL42 RABO 0115 6003 10
KvK nr. 40271212

Expo 2015 : De Langstraatspoorlijn, Van Lage Zwaluwe tot 's-Hertogenbosch.

Het is al door het bestuur in de Algemene Ledenvergadering en in het laatste Kring Nieuws aangekondigd. Dit jaar organiseert de Oudheidkundige Kring voor het 3e opeenvolgend jaar een tentoonstelling in de Geertruidkerk tijdens de zomer openstelling. Dit jaar is de tentoonstelling een coproductie met Stichting Spoorbrug Geertruidenberg. Onderwerp van de tentoonstelling: De Langstraatspoorlijn van Lage Zwaluwe tot 's-Hertogenbosch.

Deze spoorlijn strekt zich vanaf de bouw in 1880-1886 uit van Lage Zwaluwe, om exact te zijn, vanaf Zevenbergschen Hoek, tot aan het hoofdstation 's-Hertogenbosch, en is bij iedereen in deze regio bekend onder de veelgehoorde benaming: Halve Zolen Lijn.

De werkgroep, o.l.v. Zanza Loupias, Jan Kommers, Cock Vrijenhoek en Joke Serraris, bereidt een verrassende en zeer boeiende tentoonstelling voor met medewerking van de eigen Kringleden, van bestuur Stichting Spoorbrug Geertruidenberg, van de leden van de Federatie Behoudt de Langstraatspoorbruggen, van de Junior Kamer Bergsche Maas, van de besturen en leden van de Heemkondekringen die actief zijn in de gemeenten aan de Lijn, en van vele anderen. De tentoonstelling laat aan de hand van unieke historische foto's zien hoe imposant deze lijn is geweest, met haar vele fraaie gebouwen langs het tracé, aangevuld met nauwkeurige maquettes van diverse gebouwen en bruggen die deel hebben uitgemaakt van het tracé. De schijnwerpers van deze tentoonstelling zijn niet uitsluitend gericht op het verleden, maar richten zich ook op het heden. Daarover treft u op de tentoonstelling hedendaagse foto's van de huidige situatie aan, die op hun beurt een duidelijk verschil laten zien met de situatie van het Verleden. Aandacht wordt ook geschonken aan de Toekomst. Daarin zal tot uitdrukking komen de wens van 2 fietstunnels onder de A59 en A27 die het origineel bestaande aarden-tracé vanaf de Sint Bavo in Raamsdonk verbindt met de kern Raamsdonksveer, vervolgens met de kern Geertruidenberg,

en zich dan doorzet in de richting van Drimmelen, Made en Lage Zwaluwe. Daarmee wordt een tweeledig doel gediend, een veilige snelfietsroute die aansluit op het toenemend toeristisch recreatief fietsverkeer, en een aanwinst is voor Noord-Brabant. Immers, kan Noord-Brabant dan bogen op een unieke, en vooral ook veilige, fietsroute van de Moerdijkbrug tot aan de Moerputtenbrug in 's-Hertogenbosch. Recreanten uit de Randstad worden vanzelf aangespoord om de auto te parkeren bij Station Lage Zwaluwe en zo een verrassende fietstocht te maken naar 's-Hertogenbosch. Rinus Damsteegt van de Stichting Langstraatspoorlijn West heeft een prachtig animatiefilmje gemaakt van het tracé en daarin met veel inspiratie de te realiseren veilige fietsroute gevisualiseerd. Uiteraard zal deze animatiefilm ook op de tentoonstelling gedraaid worden.

De komende maanden is de werkgroep nog druk bezig om alles tiptop georganiseerd te krijgen voor de opening van de tentoonstelling op 27 juni a.s. Zoals te zien is op het logo, is de tentoonstelling alle dagen van de week geopend van 13.30 tot 17.00 uur, gratis entree, uitgezonderd de drie zondagmiddagen dat Geertruidenberg Klassiek haar concert in de Crypte houdt.

Het bestuur van de OKG en de werkgroep nodigen liefhebbers uit om tijdens deze openstelling, als **gastheer of gastvrouw** te willen meewerken. De twee eerdere tentoonstellingen hebben bewezen dat het een dankbare, en gezellige job is om met een fijne groep mensen, de bezoekers te zien genieten van de tentoonstelling,

EXPO 2015
 GEERTRUIDSKERK
 in Geertruidenberg
 DE LANGSTRAATSPoorLIJN
 van Lage Zwaluwe naar 's-Hertogenbosch

27 juni t/m 13 september 2015

Dagelijks geopend van 13.30 u. tot 17.00 u. (m.u.v. de zondagen 5 juli, 2 augustus en 6 september).

aanvullende informatie te geven en ook van bezoekers te horen wat zij van de tentoonstelling vonden. Er zijn al aanmeldingen van suppoosten die ook in 2013 en 2014 hebben meegeholpen, alsmede aanmeldingen van leden van de Federatie Behoudt de Langstraatspoorbruggen uit Waalwijk en Drunen en leden van de Heemkundekring uit Lage Zwaluwe, maar dat zijn er om het rooster dagelijks met twee gastheren en/of gastvrouwen gevuld te krijgen, bij lange na nog niet voldoende.

U hoeft niet per se kennis van de Halve Zolen Lijn te hebben. Wij vinden dat een loyale houding en plezier in the job het succes van de tentoonstelling vergroot.

Wij kunnen zeggen, dat u veel plezier zult beleven aan deze middagen. U kunt zich aanmelden via T 0162 520963 bij Joke Serraris, of via

T 0162 513006 bij Corrie van Wietmarschen, of via
 E : info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Voor meer informatie kunt u altijd contact opnemen met Joke Serraris, T 0162 520963 of via
 E: serraris.jj@gmail.com.

Verslag lezing: Twee honderd jaar binnenvaart in Nederland

Datum: dinsdag 14 april 2015
 Spreker:: Ruud Filarski
 Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelij'
 Tijd: 20.00 uur

Als ondertitel kreeg deze lezing van de spreker: "Tegen de stroom in". Dit is tevens de titel van het eigen werk van Ruud Filarski. De expert op het gebied van de geschiedenis van het transport over de binnenwateren.

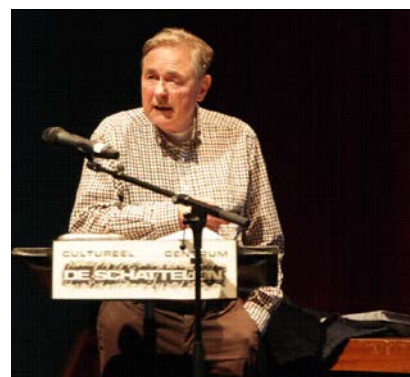
Apart was wel dat deze lezing op dinsdag gehouden werd in tegenstelling tot de andere lezingen die op de vertrouwde donderdag gegeven werden. Samen met communicatieperikelen zou dit wel eens de oorzaak kunnen zijn dat er minder toehoorders op de lezing afkwamen dan de OKG eigenlijk verwachtte.

In een heldere uiteenzetting vertelde Ruud vooral over de sociale omstandigheden waarin de schippers met hun vrouwen en kinderen leefden, mee te maken kregen. In twee honderd jaar kwamen veel problemen naar voren die we kunnen noemen onder de trefwoorden vrouwenarbeid, vrouwenemancipatie, leerplicht voor schipperskinderen of juist geen leerplicht voor kinderen. Het imago van de schippers, de schippersbranche, de schippersbonden, schippersstakingen en schaalvergroting zijn allemaal termen die regelmatig in de besproken tijdslijn bij herhaling terugkwamen. Natuurlijk was het geld, of het gebrek aan geld hierbij de belangrijkste oorzaak. De vrachten werden verkeerd of oneerlijk verdeeld. Het kapitaal zat bij een te kleine groep mensen. De regering sprong op

momenten wel bij, maar vaak te laat of op de verkeerde momenten.

Ook werd er verteld over de ontwikkeling van trekschuit tot stoomboot en van de sleepvaart tot duwvaart. De schepen werden in het verhaal steeds groter, het werken steeds efficiënter en er werden steeds meer moderne middelen gebruikt.

Al met al kunnen we terugkijken op een heldere lezing, die op een aantrekkelijke manier verteld werd en die een wezenlijk stuk geschiedenis liet zien van ons land als transportland. De beelden die erbij vertoond werden waren mooi, verrassend en zorgden voor een goede inspiratie.

Expo 2015 : Langstraatspoorlijn: van Lage Zwaluwe tot 's-Hertogenbosch

Oproep

In dit nummer van Kring Nieuws is aandacht besteed aan de tentoonstelling die onze Kring deze zomer organiseert samen met Stichting Spoorbrug Geertruidenberg, in de Geertruidkerk.

Mocht u voor deze tentoonstelling nuttige informatie of materialen, zoals kaartjes, dienstregelingen, vrachtbrieven of andere originele voorwerpen in uw bezit hebben, dan horen wij dat graag van u. Samen met u willen we dan overleggen of u deze voorwerpen in tijdelijk bruikleen wilt afstaan voor de tentoonstelling.

Wij behandelen uw eigendommen met groot respect en wij zullen als u dat wenst, ook altijd uw naam bij de voorwerpen plaatsen.

Wij rekenen graag op uw hulp en medewerking. U kunt contact opnemen met Corrie van Wietmarschen, T 0162 513006 of met Joke Seraris, T 0162 520963.

Werkgroep Tentoonstelling

Promotie Hans Koopmanschap

Vrijdagmiddag 17 april 2015 promoveerde aan de Tilburg University in het imposante Cobbenhagengebouw de ons welbekende archeoloog drs. Hans Koopmanschap op het onderwerp "Grensgebied tussen zand en veen". Hans

baseert zijn studie op de volledige beschrijving van bijna 120 jaar archeologisch onderzoek vanaf de ontdekking in 1894 van de raadselachtige crypte onder het priesterkoor van de Geertruidkerk (voorheen Sint-Gertrudiskerk) in Geertruidenberg. Hij analyseert met behulp van archeologische vondsten en sporen de ontwikkeling van het fysieke landschap, de rurale (landelijke) en stedelijke nederzettingen, de landbouw, nijverheid en handelsnetwerken, de politieke machtsverhoudingen en de kerkelijke en sociale gemeenschapsvorming. Hij doet dit zowel op het niveau van de afzonderlijke vindplaats als op een hoger landschapsbiografie vanuit archeologisch aspect.

Zijn promotieonderzoek beslaat de ontginningsgeschiedenis van de Noord-Brabantse Langstraat en het aangrenzende zandgebied aan de hand van archeologische vondstdepots vol tot dusverre veelal onuitgewerkte opgravingen. Hij onthult voor het eerst de archeologische geschiedenis van de laat-middeleeuwse veenontginningen en de openlegging van de aanpalende zandgronden.

Voor een vijfkoppige promotiecommissie pareerde de promovendus vol verve de vragen van zijn hooggeleerde opponenten en tot volle tevredenheid van zijn promotor Prof. Dr. Arnoud-Jan Bijsterveld, die hem toesprak en de bul uitreikte.

Vermeldenswaard is dat Bas Zijlmans al in een vroeg stadium Hans attendeerde op het grote belang van

onuitgewerkte opgravingen in Geertruidenberg, die voor zijn onderzoek onontbeerlijk zouden zijn. Al snel ontstond een samenwerking tussen de professionele en de amateurarcheoloog en tussen augustus 2007 en mei 2010 verscheen van hun hand een vijftal goed gedocumenteerde archeologische rapporten. In samenwerking met de Archeologische Werkgroep van de Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" heeft Hans het vondstmateriaal van vijf opgravingen gedetermineerd en vergeleken. Duizenden vondsten zijn door hun handen gegaan ten behoeve van een belangrijk onderzoek, dat zijn weerslag vindt in de vijf hiervoor genoemde archeologische rapporten en last but not least in de geweldige dissertatie van de hand van Hans Koopmanschap.

De rol van Geertruidenberg in de dissertatie is van eminent belang. Een aanrader voor onder andere de Bergse geschiedvorsers

Auteur: Hans Koopmanschap.

Titel: ***Grensgebied tussen zand en veen.***

Subtitel: *Een archeologisch perspectief op de middeleeuwse ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van de Langstraat en aangrenzend zandlandschap van Noord-Brabant.*

Uitgever: Zuidelijk Historisch Contact, Tilburg &

Uitgeverij Verloren, Hilversum, 2015.

ISBN 978-90-8704-495-4

Pagina's: 438

Kostprijs: 35,- euro

Berichtgeving Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV).

Geachte dames en heren, secretarissen van de heemkundekringen in West Noord-Brabant,

Vanaf heden is het adres van het secretariaat van de afdeling West Noord-Brabant van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) gewijzigd. De nieuwe secretaris van de afdeling is: Dhr. F.H.M. Roelvink, Roeselarestraat 406, 4826 JR Breda, telefoon 076-5710201, mobiel 06-53573680. Per email is het secretariaat te bereiken onder secretaris@westnoordbrabant.ngv.nl (zie aanhef).

Vriendelijk verzoek, om dit in uw administratie te verwerken.

Tot slot zijn wij zeer geïnteresseerd in samenwerking met de genealogische werkgroep die mogelijk in uw heemkundekring actief is en wij zouden graag met hen in contact treden.

Met vriendelijke groeten,

F.H.M. Roelvink

NGV afdeling West Noord-Brabant

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria Overleden:

Mevr A. Venderbos-Blijlevens Geertruidenberg.

Werkgroep Fondsenwerving zoekt dringend versterking

Beste leden, onze onlangs opgerichte werkgroep heeft dringend behoefte aan uitbreiding. Wij houden ons bezig met het verwerven van extra gelden om daarmee o.a. interessante projecten te kunnen organiseren. Daarbij moet u bijvoorbeeld denken aan de organisatie van de zomertentoonstelling, maar ook aan het scholenproject Jet en Jan. Daarnaast dragen de inkomsten ook bij aan de totale dekking van de begroting zodat we het lidmaatschap van onze Kring voor eenieder op een betaalbaar niveau kunnen houden. Kortom de werkgroep levert een wezenlijke bijdrage aan de gezondheid van onze Kring en aan de continuïteit ervan. Wij zouden graag 2 personen extra bij de werkgroep willen verwelkomen, ook dames zijn van harte welkom. We komen zo'n 4 keer per jaar bij elkaar en het is echt niet noodzakelijk dat u bedrijven gaat bezoeken, veeleer zoeken we mensen met ideeën en die moeten er toch voldoende zijn bij de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe. Dus we rekenen op u, stel ons niet teleur! Bel even met Cock Vrijenhoek of mail hem c.vrijenhoek@ziggo.nl
Namens de werkgroep,

Cock Vrijenhoek en Pieter Voragen

Nieuw: De OKG Cadeaubon

Onlangs heeft het bestuur besloten in het kader van ledenwerving, een OKG Cadeaubon in het leven te roepen.

Wilt U eens iemand echt verrassen met zijn of haar verjaardag of andere feestelijke gelegenheid. Of zomaar uit genegen- of dankbaarheid Schenk hem of haar dan eens de OKG Cadeaubon. Er is een bon voor één persoon en een bon voor één echtpaar.

De Cadeaubonnen zijn verkrijgbaar bij alle OKG bestuursleden en kosten als geschenk voor één persoon € 20,00 en voor één echtpaar € 25,00.

De bon geeft de ontvanger het recht op het gratis volledige lidmaatschap van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' voor de duur van één jaar.

De ontvanger van de Cadeaubon kan deze inleveren bij het secretariaat van de OKG, Nassaustraat 13 in Geertruidenberg, waarna hij of zij per direct voor één jaar gratis lid is van de Kring.

AWN-opgraafweken 2015 in het buitenland

Even als vorig jaar is het weer gelukt archeologen in het buitenland bereid te vinden om AWN-vrijwilligers op hun opgraving in te zetten. Het gaat deze keer niet alleen om veldwerkweken in Duitsland, maar ook in België. Hoewel nog niet alle gesprekken met mogelijk deelnemende, buitenlandse archeologen is afgerond, bieden we toch al de volgende drie mogelijkheden aan onze leden aan:

1. Een grote opgraving in België
Het plaatsje Kerkhove (bij Oudenaarde) ligt aan de Schelde. Planning in de weken 34, 35, 36, 37, 38,39
2. Een opgraving in Midden-Duitsland
Ten westen van Köln in Pullheim planning week 36 of 37
3. Een opgraving in Noord-Duitsland
Ten zuiden van de stad Oldenburg, in Visbeck Gepland in week 33 tot en met week 36

Hebt u interesse deel te nemen aan deze activiteiten dan is meer informatie op te vragen bij het secretariaat Chris vd Heijkant. info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl,

Expositie Lieke Neerincx

Vanaf 7 april tot en met 1 oktober is in het gemeentehuis een expositie te zien van Lieke Neerincx. De expositie bestaat uit verschillende thema's ('dingen om mij heen' en 'structuren'). Lieke gebruikt diverse schildertechnieken. U kunt haar werk tijdens openingstijden van het gemeentehuis komen bekijken.